

УДК 657:336.1

DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/153-23>**Яремчук І. М.**здобувач кафедри обліку і аудиту,
Державний університет «Житомирська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2642-7542>**Yaremchuk Ihor**

Zhytomyr Polytechnic State University

СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ УКРАЇНИ

У процесі дослідження встановлено, що первинні етапи розвитку діяльності Рахункової палати України дали змогу сформувати базові теоретико-методологічні, методичні та організаційні її основи. Утім, вимоги розвитку економіки України у цілому та її системи державних фінансів потребували відповідних вагомих видозмін у вищевказаній контрольній сфері. Проаналізовано низку нормативних документів, які вплинули формування, стан та сучасний розвиток Рахункової палати України. Встановлено, що розбудова положень державного фінансового контролю (аудиту) в контексті процесів глобалізації та економічної інтеграції потребувала максимального наближення останнього до визнаних світових підходів. Результатом сформованих вимог екзогенного та ендогенного характеру став новий Закон України «Про Рахункову палату», який характеризується певним розширенням функціональних повноважень, до яких належать подальші ґрупувальні напрями в межах основних повноважень. Розглянуто структуру Рахункової палати України. Аналіз положень нового Закону України «Про Рахункову палату» на предмет його відповідності Міжнародним стандартам діяльності вищих органів аудиту (ISSAI) – рівень 1–2 дав змогу сформувати певні відмінності. На подолання відповідних прогалів та на виконання рекомендації INTOSAI щодо розбудови стратегії розвитку Рахункової палати України вказаним органом було прийнято Стратегію розвитку Рахункової палати на 2019–2024 рр. Своєю чергою, розглянуто вказаний нормативний документ на предмет його актуальності у світлі зовнішніх та внутрішніх змістовно-інформаційних запитів. Зокрема, надано характеристику змістовного навантаження стратегій розвитку ВОА в різних країнах Євразії та ЄС, розглянуто питому вагу застосування усієї номенклатури структурних кластерів стратегій розвитку ВОА в різних країнах Євразії та ЄС. Опрацювання стратегії на предмет відповідності раніше наведеним завданням зі стратегічного розвитку ВОА виявило прогалину в частині інституційного розвитку, а саме: відсутність політики та стратегії взаємодії із зацікавленими сторонами (у розрізі різних їх видів).

Ключові слова: Рахункова палата, державний фінансовий контроль, структура Рахункової палати, історія розвитку, фінансове управління, бухгалтерський облік.

MODERN DEVELOPMENT OF THE ACCOUNTING CHAMBER OF UKRAINE

In the course of the research it was found that the initial stages of development of activity of the Accounting Chamber of Ukraine allowed to form the basic theoretical and methodological, methodological and organizational bases of it. However, the requirements of the development of the economy of Ukraine as a whole and its system of public finances required corresponding significant changes in the above-mentioned control sphere. The article analyzes a number of normative documents that influenced the formation, state and modern development of the Accounting Chamber of Ukraine. It was found that the development of state financial control (audit) provisions in the context of globalization and economic integration processes required the closest approach of the latter to the recognized world approaches. The resulting requirements of exogenous and endogenous nature have resulted in the new Law of Ukraine “On the Accounting Chamber”, which is characterized by a certain expansion of functional powers, which include the following group directions within the main powers. The study looked at the structure of the Accounting Chamber of Ukraine. The analysis of the provisions of the new Law of Ukraine “On the Accounting Chamber” for its compliance with the International Standards of Auditing (ISSAI) – level 1-2, allowed to form some differences. In order to overcome the relevant gaps and to implement the INTOSAI recommendation to develop a strategy for the development of the Accounting Chamber of Ukraine, the said authority adopted the Strategy for the Development of the Accounting Chamber for 2019-2024. In its turn, the mentioned normative document was considered for its relevance in the world of external and internal content-information requests. In particular, a description of the content load of the Heads of Development Strategies in different countries of Eurasia and the EU is made, the specific weight of the application of the whole nomenclature of structural clusters of the Strategies of Development of the Heads of State in different countries of Eurasia and the EU is considered. The elaboration of the Strategy for compliance with the above strategic development goals of the SAA revealed a gap in the part of institutional development, namely: lack of a policy and strategy of interaction with the stakeholders (in terms of their different types).

Keywords: Accounting Chamber, state financial control, structure of the Accounting Chamber, history of development, financial management, accounting.

JEL classification: H83, M40

Постановка проблеми. Первинні етапи розвитку діяльності Рахункової палати України дали змогу сформувати базові теоретико-методологічні, методичні та організаційні її основи. Утім, вимоги розвитку економіки України у цілому та її системи державних фінансів потребували відповідних вагомих видозмін у вищевказаній контрольній сфері.

Нагадаємо, що «державні фінанси – підсистема фінансових відносин, що базується на процесі створення, розподілу та перерозподілу вартості внутрішнього валового продукту і частини національного багатства з метою формування, розподілу та використання централізованих та децентралізованих фондів і коштів держави в межах різних економічних суб'єктів

на різних рівнях її устрою з метою виконання її конституційних функцій та завдань» [5]. Розбудова оновлених вітчизняних державних фінансів із моменту набуття незалежності України носила структурно-елементний характер у контексті державотворчих процесів. Останні 15 років стали етапом якісно-функціональних змін, основним завданням якого виступає модернізація системи управління державними фінансами України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розгляд питань контрольних механізмів, реалізація яких відбувається через конкретного вищевказаного суб'єкту, неможливий без опрацювання питань історії виникнення та розвитку останнього. У різні часи питаннями розвитку Рахункової палати переймалися такі вчені: Н. Обрушна, Н. Фукс, В. Уложенко, І. Чугунов, В. Федосов, О. Койчев, Ю. Слободяник, Т. Косова, В. Шевченко, О. Койчев, В. Невідомий, Л. Гуцаленко, Г. Лопушняк, О. Малецька, Х. Рибчанська, В. Пихоцький, В. Максимова, І. Басанцов, І. Стефанюк, В. Симоненко, І. Барановський, П. Петренко. Незважаючи на значні наукові здобутки зазначених науковців, питання сучасного розвитку Рахункової палати України залишаються недостатньо дослідженими.

Мета статті полягає у дослідженні сучасного розвитку Рахункової палати України.

Виклад основного матеріалу. У цілому під системою управління державними фінансами розуміють «... сукупність форм і методів цілеспрямованого впливу держави на формування й використання централізованих і децентралізованих фондів фінансових ресурсів, що перебувають у розпорядженні державних органів управління» [2]. Її модернізація в Україні відбувалася поступово, що відображено в сукупності відповідних нормативно-правових актів [14; 15; 20].

Практичні кроки, здійснені у напрямку реалізації встановлених Стратегією та Проектом завдань, сприяли розумінню необхідності розширення кола завдань; це підтвердив Звіт з ефективності управління державними фінансами України, підготовлений у 2011 р. Міжнародним банком реконструкції та розвитку, у коментарях до якого директор відділення Світового банку в Україні, Білорусі та Молдові Чімяо Фан заявив, що «...Україна здійснила важливий прогрес у реформуванні управління державними фінансами впродовж декількох останніх років, включаючи аспекти прозорості, передбачуваності та контролю в процесі виконання бюджету і державних закупівель. Проте ще багато слід зробити, особливо у сферах планування капітальних вкладень, складання бюджету відповідно до цілей політики, надійності бюджету, внутрішнього та зовнішнього аудиту» [16]. Підведення підсумків у формі Звіту із середньострокового огляду проекту від 2012 р. уможливило формування подальших рекомендацій щодо розвитку шляхів модернізації системи управління державними фінансами України [3].

На їх реалізацію було сформовано Концепцію розвитку системи управління державними фінансами, затверджену Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03.08.12 № 633-р., серед напрямів якої зазначено [13]:

– розширення повноважень Рахункової палати як незалежного державного органу фінансового контролю у частині здійснення контролю в межах виконання як державного, так і місцевих бюджетів;

– запровадження дієвого механізму управління бюджетним процесом: подальшого розвитку програмно-цільового методу в бюджетному процесі; удосконалення системи стратегічного планування на рівні головних розпорядників бюджетних коштів;

– проведення моніторингу імплементації нормативно-правових актів у сфері державного внутрішнього фінансового контролю, прийнятих відповідно до Бюджетного кодексу України;

– створення системи контролю та моніторингу надання державної допомоги суб'єктам господарювання;

– реформування та вдосконалення сфери державних закупівель шляхом: забезпечення належної прозорості та унеможливлення проявів дискримінації під час проведення процедур закупівель; сприяння сталості законодавства; забезпечення оптимального та ефективного використання державних коштів;

– забезпечення своєчасного відшкодування податку на додану вартість;

– посилення контролю над квазіфіскальними операціями;

– спрощення доступу громадськості до інформації з питань бюджету;

– запобігання проявам корупції у сферах використання державного майна та бюджетних коштів.

На деталізацію вказаних положень спрямоване Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.08.2013 № 774-р щодо Стратегії розвитку системи управління державними фінансами, в якому набули чіткості складники системи управління державними фінансами в розрізі об'єктно-суб'єктного підходу, а саме [12]:

– об'єкти: податкова система; середньострокове бюджетне прогнозування, середньострокове бюджетне планування, програмно-цільовий метод, стратегічне планування на рівні міністерств, інших головних розпорядників бюджетних коштів; управління ліквідністю державних фінансів та державним боргом; квазіфіскальні операції; система бухгалтерського обліку в державному секторі; система державних закупівель; державні інвестиції; державний внутрішній фінансовий контроль; незалежний зовнішній фінансовий контроль; протидія корупції; доступ громадськості до інформації з питань бюджету;

– суб'єкти: держава в особі органів державної влади, зокрема Рахункової палати, Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України, Міністерства доходів і зборів України (нині – Державна фіскальна служба України), Міністерства економічного розвитку України (нині – Міністерство економічного розвитку і торгівлі України), Міністерства юстиції України, суб'єктів господарювання та громадськості.

Таким чином, було визнано виняткову роль Рахункової палати України в межах системи управління державними фінансами України.

З іншого боку, подальша розбудова положень державного фінансового контролю (аудиту) в контексті процесів глобалізації та економічної інтеграції потребувала максимального наближення останнього до визнаних світових підходів; це завдання було закріплено Угодою про асоціацію між Україною, з одного боку, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами – з іншого, ратифікована Законом України № 1678-VII від 16.09.2014, яка визначає напрями співробітництва

в галузі управління державними фінансами, спрямованого на забезпечення розвитку бюджетної політики і надійних систем внутрішнього контролю та зовнішнього аудиту, що базуються на міжнародних стандартах, а також відповідають основоположним принципам підзвітності, прозорості, економності, ефективності та результативності (ст. 346), а саме у сфері [1, с. 3; 18]: зовнішнього аудиту – імплементація стандартів і методик Міжнародної організації вищих органів фінансового контролю (INTOSAI), а також обмін найкращими практиками ЄС у сфері зовнішнього контролю та аудиту державних фінансів з особливим акцентом на незалежності відповідних органів Сторін; державного внутрішнього фінансового контролю – подальший розвиток системи державного внутрішнього фінансового контролю шляхом гармонізації з міжнародно визнаними стандартами (Інститут внутрішніх аудиторів, Міжнародна федерація бухгалтерів, INTOSAI) та методологіями, а також найкращою практикою ЄС щодо внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту в державних органах (ст. 347).

Результатом сформованих вимог екзогенного та ендогенного характеру став новий Закон України «Про Рахункову палату», який характеризується певним розширенням функціональних повноважень, до яких належать такі групувальні напрями в межах основних повноважень [11]:

- проведення експертизи поданого до Верховної Ради України проекту закону про державний бюджет України та підготовка відповідних висновків;
- здійснення фінансового аудиту та аудиту ефективності державних фінансів, а також підготовка відповідних висновків та рішень і направлення їх на розгляд;
- аналіз основних планових та звітних документів щодо виконання державного та місцевих бюджетів, а також звітів відповідних органів центральної виконавчої влади в частині, що впливає на виконання державного бюджету, та законодавчої влади щодо функціонування системи публічних закупівель, а також реалізацію наданих Рахунковою палатою рекомендацій, унаслідок чого готує відповідні висновки;
- інформування про виявлені правопорушення відповідні правоохоронні органи, а також звернення до суду в разі порушення об'єктами контролю повноважень членів Рахункової палати та посадових осіб апарату Рахункової палати (у тому числі щодо усунення перешкод у реалізації таких повноважень);

– здійснення: співробітництва з вищими органами фінансового контролю інших держав, міжнародними організаціями; методичної та методологічної роботи з питань державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту); забезпечення підвищення кваліфікації посадових осіб апарату Рахункової палати.

Новий Закон визначає структуру Рахункової палати України, яку представлено на рис. 1.

Опрацювання положень нового Закону України «Про Рахункову палату» (далі – базового Закону) на предмет його відповідності Міжнародним стандартам діяльності вищих органів аудиту (ISSAI) – рівень 1–2 [1; 6, с. 66–67] свідчить про такі відмінності:

- термінологічну відмінність як у сфері державних фінансів, так і аудиту;
- Рахункова палата не визначена як вищий орган аудиту в Україні;
- Рахункова палата України визнана організаційно, фінансова та функціонально незалежною, водночас без необхідної деталізації всіх її складників, які, відповідно до ISSAI, варто представити в такій змістовній комплектації: нормативна, посадова, функціональна, інформаційна, результативна, змістовна, супровідна, фінансова та управлінсько-адміністративна.

На подолання відповідних прогалін та на виконання рекомендації INTOSAI щодо розбудови стратегії розвитку Рахункової палати України вказаним органом було прийнято Стратегію розвитку Рахункової палати на 2019–2024 рр. (далі – Стратегія) [9]. Розглянемо вказаний нормативний документ на предмет його актуальності у світлі зовнішніх та внутрішніх змістовно-інформаційних запитів.

Зауважимо, що стратегія розвитку BOA має ґрунтуватися на міжнародних підходах, за якими розбудова подальшого розвитку будь-якого BOA має базуватись на трьох «китах» [5, с. 41; 22; 23]:

- інституційному розвитку (завдання: законодавче закріплення статусу, повноважень, незалежності);
- організаційному розвитку (завдання: створення структури, умов і процесів для реалізації повноважень);
- професійному розвитку.

Вивчення практики розроблення стратегій розвитку BOA у світі свідчить про таке:

- сумарна кількість позицій структурних кластерів стратегій становить 18 позицій;
- питома вага запровадження структурних кластерів у розрізі років прийняття стратегій за країнами

сягає таких показників (табл. 1);

– показники питомої ваги застосування структурних кластерів указаними країнами в розрізі номенклатури такі (табл. 2).

Аналіз представлених позицій свідчить про те, що: переважна більшість країн колишнього соціалістичного табору схильні до деталізації Стратегії розвитку, втім, лідером такого підходу виступає Туреччина; з часом кількість позицій до застосування зменшується; найбільш застосовуваними структурними кластерами є: візія, місія, цінності, стратегічні цілі та опис ситуації, підцілі, завдання та заходи.

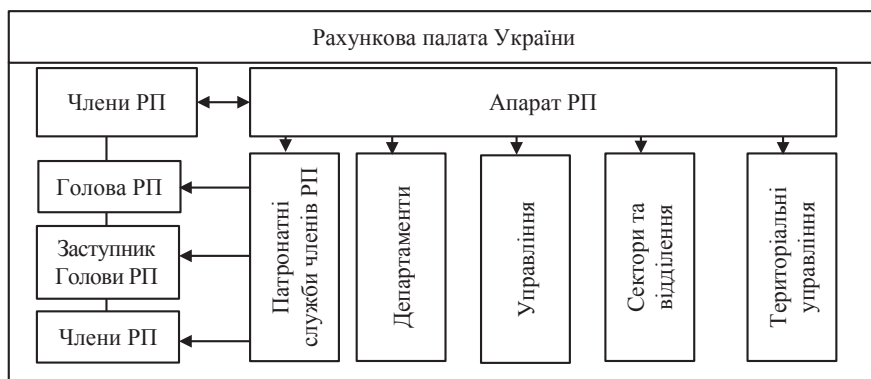

Рис. 1. Структура Рахункової палати України

Джерело: власна розробка

Таблиця 1

Характеристика змістовного навантаження Стратегій розвитку ВОА в різних країнах Євразії та ЄС

Рік прийняття Стратегії	Країна /економічний та політичний союз	Кількість позицій	Питома вага від загальної кількості позицій, %
2004	Туреччина	17	94
	Португалія	9	50
2005	Естонія	6	33
	Нідерланди	4	22
2006	Словенія	10	55
2008	ЄС	11	61
2009	Грузія	12	67
	Латвія	11	61
	Румунія	9	50
2010	Сербія	11	61
	Угорщина	7	39
2012	Албанія	12	67
	Болгарія	9	60
	Хорватія	11	61
	Фінляндія	6	33
	Боснія і Герцеговина	9	50
	Росія	7	39
2013	Словаччина	4	22
2015	Молдова	9	50
	Литва	8	44
2017	Норвегія	2	11
	Північна Македонія	8	44
	Чехія	3	17
	Швейцарія	3	17
	Іспанія	6	33
	Данія	7	39
	Азербайджан	7	39
2018	Мальта	5	28
	Кіпр	5	28
	Великобританія	8	44
2019	України	12	67

Джерело: власна розробка

Таблиця 2

Питома вага застосування усієї номенклатури структурних кластерів Стратегій розвитку ВОА в різних країнах Євразії та ЄС

Назва кластера	Питома вага, %	Назва кластера	Питома вага, %	Назва кластера	Питома вага, %
Вступ	45	Звернення Голови	39	Візія	77
Місія	81	Цінності	77	Опис зацікавлених сторін	10
Аналіз стану розвитку ВОА	16	Загальний опис ситуації	45	Виклики, ризики та загрози	39
Результати функціональної оцінки	6	Результати виконання попередньої стратегії	10	Стратегічні цілі, опис ситуації	100
Підділі (їх опис)	87	Завдання та заходи	55	Індикатори виконання	26
Очікувані результати	26	Необхідні ресурси	13	Моніторинг і оцінка виконання стратегії	39

Джерело: власна розробка

Аналіз Стратегії на предмет усунення неузгодженості базового Закону Міжнародним стандартам діяльності вищих органів аудиту (ISSAI) – рівень 1–2 дає змогу зробити такі висновки про ступінь вирішення проблемних позицій (табл. 3).

На підставі вищевказаного пропонується здійснити посилення Стратегії розвитку Рахункової палати України за такими її напрямками та стратегічними цілями: – доповнити її зверненням Голови Рахункової палати (як законно обраного керівника державного

Таблиця 3

Ступінь вирішення проблемних питань базового Закону через Стратегію

№	Неузгодження базового Закону	Ступінь їх вирішення в Стратегії
1	термінологічну відмінність як у сфері державних фінансів, так і аудиту	не вирішено
2	Рахункова палата не визначена як вищий орган аудиту в Україні	Стратегічна ціль I. Пріоритет 1: завдання 4
3	Рахункова палата України визнана організаційно, фінансово та функціонально незалежною, водночас без необхідної деталізації всіх її складників, які, відповідно до ISSAI, варто представити в такій змістовній комплектації: нормативна, посадова, функціональна, інформаційна, результативна, змістовна, супровідна, фінансова та управлінська/ адміністративна	умовно частково вирішено Стратегічна ціль I. Пріоритет 1: завдання 5
4	Не визначено функцію попереднього аудиту	не вирішено
5	Не передбачено право на законодавчу ініціативу	не вирішено
6	Не визначено механізм координації діяльності Рахункової палати та Державної аудиторської служби Не визначено повноваження Рахункової палати щодо проведення перевірок закордонних дипломатичних установ	не вирішено
7	Не визначено право на здійснення аудиту законності (відповідності)	Стратегічна ціль I. Пріоритет 1: завдання 1
8	Конституційно не гарантовано незалежність Рахункової палати в усіх вищеперахованих складниках	не вирішено
9	Не передбачено утворення власної незалежної системи контролю виконання рекомендацій, вироблених за результатами перевірок	частково вирішено Стратегічна ціль I. Пріоритет 4: завдання 2, 3

колегіального органу, що керує процесом формування та реалізації Стратегії);

– доповнити Розділ 1 «Візія, місія та цінності Рахункової палати» сформованою сукупністю принципів її роботи з їх деталізацією (як базової основи її діяльності);

– доповнити Розділ 2 аналізом розвитку Рахункової палати та викласти назву останнього у такій редакції «Аналіз розвитку, сучасний стан та виклики для розвитку Рахункової палати» (для демонстрації реальних поступових кроків із розбудови діяльності Рахункової палати, а отже, підвищення довіри до неї);

– доповнити Стратегію розділами 3 «Результати функціональної оцінки діяльності Рахункової палати» та 4 «Механізм комунікацій із зацікавленими сторонами» (відповідно: як підведення підсумку роботи вказаного органу у теперішньому форматі для презентації вагомості та значущості діяльності останнього; з метою чіткого розуміння запитів всіх зацікавлених сторін та демонстрації їх урахування у стратегії);

– здійснити корективи стратегічних цілей 2 і 3, а також додаток 1 із метою набуття формулювань відповідних завдань із розвитку та розбудови одних і тих же об'єктів логічного змістовного навантаження, а також уточнення

позиції стратегічної цілі 2 в частині пріоритету 5 завданнями: 2. опрацювання досвіду ВОА провідних країн світу щодо визначення та застосування заходів із запобігання корупційним проявам з метою їх застосування при формуванні Антикорупційних програм Рахункової палати на відповідні роки; 3. розбудова Стратегії розвитку забезпечення ефективного функціонування системи запобігання корупційним проявам у Рахунковій палаті;

– доповнити Стратегію розділом 6 «Необхідні фінансові, матеріальні, трудові та інші ресурси» (для визначення всіх необхідних ресурсів у розрізі ідентифікованих видів на виконання вказаної Стратегії);

Висновки. Таким чином, указані доповнення мають бути здійснені на тлі усунення термінологічних та змістовних невідповідностей, що суперечать теорії аудиту та виникли внаслідок некоректного перекладу документів INTOSAI.

Здійснене коригування за запропонованою схемою забезпечить ліквідацію протиріч та вищевказаних проблемних позицій вітчизняного нормативного поля регламентації діяльності Рахункової палати та сприятиме її стрімкому розвитку в конгломераті інших рівноправних ВОА світу.

Список використаних джерел:

1. Александрович О.О. Модернізація системи державного фінансового контролю України в контексті імплементації світового досвіду. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/apdu/2015-2/doc/6/02.pdf> (дата звернення: 19.12.2019).
2. Василик О.Д. Теорія фінансів : підручник. Київ : НІОС, 2000. 416 с.
3. Звіт із середньострокового огляду проекту. *Міністерство фінансів України*. URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?&cat_id=255968&stind=11 (дата звернення: 20.12.2019).
4. Кузьмінський Б.Ю., Свірко С.В. Державні фінанси України: ретроспективний погляд крізь обліковий аспект. *Незалежний аудитор*. 2015. № 12(II). С. 21–32.
5. Невідомий В., Канонішена-Коваленко К. Нова якість Рахункової палати України: стратегія розвитку. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2019. № 3(204). С. 40–50.
6. Обушна Н. Особливості інституціоналізації Рахункової палати в Україні як вищого органу аудиту. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2019. Вип. 2(41). С. 61–69.
7. Про затвердження Державної програми активізації розвитку економіки на 2013–2014 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2013 р. № 187. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/187-2013-p> (дата звернення: 20.12.2019).

8. Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу : Указ Президента України від 11 червня 1998 р. № 615/98. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/615/98> (дата звернення: 21.12.2019).
9. Про затвердження Стратегії розвитку Рахункової палати на 2019–2024 роки : Рішення Рахункової палати України від 29 липня 2019 р. № 18-1. URL: <https://rp.gov.ua/upload-files/About/Strategy/Strat2019-2024.pdf> (дата звернення: 21.12.2019).
10. Про Програму інтеграції України до Європейського Союзу : Указ Президента України від 14 вересня 2000 р. № 1072/2000. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/n0001100-00/print1360051017911272> (дата звернення: 22.12.2019).
11. Про Рахункову палату : Закон України від 2 липня 2015 р. № 576-VIII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/576-19> (дата звернення: 19.12.2019).
12. Тарасова Т.О., Черчата А.О., Ставерська Т.О. Обліково-аналітичне забезпечення ризик-менеджменту в умовах сталого розвитку підприємства. *Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Серія «Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості»*. 2019. № 2(20). С. 142–153. URL: [https://doi.org/10.31471/2409-0948-2019-2\(20\)-142-153](https://doi.org/10.31471/2409-0948-2019-2(20)-142-153)
13. Про схвалення Концепції розвитку системи управління державними фінансами : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 03 серпня 2012 р. № 633-р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/633-2012-p/print1360051017911272> (дата звернення: 23.12.2019).
14. Про схвалення Стратегії модернізації системи управління державними фінансами : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2007 р. № 888-р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/888-2007-p> (дата звернення: 23.12.2019).
15. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08 лютого 2017 р. № 142-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-p?find=1&text=аудит#w11> (дата звернення: 23.12.2019).
16. Система управління державними фінансами в Україні потребує вдосконалення, повідомляють Світовий банк та Європейський Союз. *The World Bank*. URL: <http://www.worldbank.org/uk/news/press-release/2012/07/09/ukraine-public-finance-management-systems-needs-further-improvements> (дата звернення: 24.12.2019).
17. Спільна стратегія Європейського Союзу щодо України : Постанова Європейської Ради від 11 грудня 1999 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_492 (дата звернення: 24.12.2019).
18. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами – членами, з іншої сторони від 27 червня 2014 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011/print1433925000651301 (дата звернення: 25.12.2019).
19. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами : Закон України від 10 листопада 1994 р. № 237/94-ВР. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/998_012/print1360051017911272 (дата звернення: 25.12.2019).
20. Угода про позику (Проект модернізації державних фінансів) між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку (25.03.2008) : Закон України від 24 вересня 2008 р. № 591-VI. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996_060 (дата звернення: 25.12.2019).
21. Building Capacity in SAI. A Guide. *INTOSAI*. 2007. URL: <https://www.eurosai.org/handle/404?exporturi=/export/sites/eurosai/content/documents/Building-capacity-in-Supreme-Audit-Institutions.pdf> (дата звернення: 25.12.2019).
22. Strategic Planning. A Handbook for Supreme Audit Institutions. *IDI*. 2009. URL: <https://www.nku.gov.sk/documents/10272/1273416/IDI+Strategic+planning+handbook.pdf/4363b7d8-4af7-4f03-a9ca-574001c5c817> (дата звернення: 25.12.2019).
23. Transparency International обнародувала мировий рейтинг індексів корупції-2019: Україна – на 126-м месте. URL: <https://112.ua/obshchestvo/transparency-international-obnarodovala-mirovoy-reyting-indeksov-korrupcii-2019-ukraina--na-126-meste-523021.html> (дата звернення: 29.12.2019).

References:

1. Aleksandrovych, O. O. Modernizacija systemy derzhavnogo finansovogo kontrolju ukraïny v konteksti implementacii svitovogo dosvidu [Modernization of the system of state financial control of Ukraine in the context of implementation of world experience]. Available at: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/apdu/2015-2/doc/6/02.pdf> (accessed 19 December 2019).
2. Vasylyk, O. D. (2000) *Teorija finansiv* [Theory of finance]. Kyiv: NIOS. (in Ukrainian)
3. Ministerstvo finansiv Ukrainy. *Zvit iz seredn'ostrokovogo ogljadu proektu* [Mid-term project review report]. Available at: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?&cat_id=255968&stind=11 (accessed 20 December 2019).
4. Kuz'mins'kyj, B. Ju., Svirko, S. V. (2015) Public finances of Ukraine: a retrospective look through the accounting aspect [Public finances of Ukraine: a retrospective look through the accounting aspect]. *Independent auditor*, no. 12(II), pp. 21–32.
5. Nevidomyj, V., Kanonishena-Kovalenko, K. (2019) New quality of the Accounting Chamber of Ukraine: a development strategy [New quality of the Accounting Chamber of Ukraine: a development strategy]. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv*, no. 3(204), pp. 40–50.
6. Obushna, N. (2019). Peculiarities of Institutionalization of the Accounting Chamber in Ukraine as the supreme audit body [Peculiarities of Institutionalization of the Accounting Chamber in Ukraine as the supreme audit body]. *Public administration and local self-government*, no. 2(41), pp. 61–69.
7. Kabinet Ministriv Ukrainy. *Pro zatverdzhennja Derzhavnoi' programy aktyvizacii' rozvytku ekonomiky na 2013-2014 roky* [On Approval of the State Program for Activation of Economic Development for 2013-2014]. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/187-2013-p> (accessed 20 December 2019).
8. Prezydent Ukrainy. *Pro zatverdzhennja Strategii' integracii' Ukrainy do Jevropejs'kogo Sojuzu* [On Approval of the Strategy of Ukraine's Integration into the European Union]. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/615/98> (accessed 21 December 2019).
9. Rahunkova palata Ukrainy. *Pro zatverdzhennja Strategii' rozvytku Rahunkovoi' palaty na 2019-2024 roky* [On approval of the Accounting Chamber Development Strategy for 2019-2024]. Available at: <https://rp.gov.ua/upload-files/About/Strategy/Strat2019-2024.pdf> (accessed 21 December 2019).
10. Prezydent Ukrainy. *Pro Programu integracii' Ukrainy do Jevropejs'kogo Sojuzu* [On the Program of Integration of Ukraine into the European Union]. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/n0001100-00/print1360051017911272> (accessed 22 December 2019).
11. Verhovna rada Ukrainy. *Pro Rahunkovu palatu* [Law of Ukraine “On the Accounting Chamber”]. Available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/576-19> (accessed 19 December 2019).

12. Tarasova, T. O., Cherchata, A. O., & Staverska, T. O. (2019) Accounting-analytical providing of rizik-management in the sustainable development of companies. *Scientific Bulletin of Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas (Series: Economics and Management in the Oil and Gas Industry)*, 2(20), 142–153. Available at: [https://doi.org/10.31471/2409-0948-2019-2\(20\)-142-153](https://doi.org/10.31471/2409-0948-2019-2(20)-142-153)
13. Kabinet Ministriv Ukrainy. *Pro shvalennja Konceptii' rozvytku systemy upravlinnja derzhavnymy finansamy* [On Approval of the Concept of Development of the Public Financial Management System]. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/633-2012-r/print1360051017911272> (accessed 23 December 2019).
14. Kabinet Ministriv Ukrainy. *Pro shvalennja Strategii' modernizacii' systemy upravlinnja derzhavnymy finansamy* [On Approval of the Strategy for Modernization of the Public Financial Management System]. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/888-2007-r> (accessed 23 December 2019).
15. Kabinet Ministriv Ukrainy. *Pro shvalennja Strategii' reformuvannja systemy upravlinnja derzhavnymy finansamy na 2017-2020 roky*: [On Approving the Strategy for Reforming the Public Financial Management System for 2017-2020]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-r?find=1&text=audyt#w11> (accessed 23 December 2019).
16. Systema upravlinnja derzhavnymy finansamy v Ukraini potrebuje vdoskonalennja, povidomljajut' Svitovyj bank ta Jevropejs'kyj Sojuz. *The World Bank* [The public finance management system in Ukraine needs improvement, the World Bank and the European Union say. The World Bank]. Available at: <http://www.worldbank.org/uk/news/press-release/2012/07/09/ukraine-public-finance-management-systems-needs-further-improvements> (accessed 24 December 2019).
17. Jevropejs'ka Rada. *Spil'na strategija Jevropejs'kogo Sojuzu shhodo Ukrainy* [EU Common Strategy for Ukraine]. Available at: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_492/print1360051017911272 (accessed 24 December 2019).
18. Ugoda pro asociaciju mizh Ukraїnoju, z odnijeї storony, ta Jevropejs'kym Sojuzom, Jevropejs'kym spivtovarystvom z atomnoi energii i ĩhnimi derzhavamy – chlenamy, z inshoi storony [Association Agreement between Ukraine, of the one part, and the European Union, the European Atomic Energy Community, and their Member States, of the other part]. Available at: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011/print1433925000651301 (accessed 25 December 2019).
19. Verhovna rada Ukrainy. *Ugoda pro partnerstvo i spivrobitnyctvo mizh Ukrain'noju i Jevropejs'kymy Spivtovarystvamy ta i'h derzhavamy-chlenamy* [Partnership and Cooperation Agreement between Ukraine and the European Communities and their Member States]. Available at: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/998_012/print1360051017911272 (accessed 25 December 2019).
20. Verhovna rada Ukrainy. *Ugoda pro pozyku (Proekt modernizacii' derzhavnyh finansiv) mizh Ukrain'noju ta Mizhnarodnym bankom rekonstrukcii' ta rozvytku* [Loan Agreement (Public Finance Modernization Project) between Ukraine and the International Bank for Reconstruction and Development (25.03.2008)]. Available at: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996_060 (accessed 25 December 2019).
21. Building Capacity in SAI. A Guide (2007), *INTOSAI*. Available at: <https://www.eurosai.org/handle404?exporturi=/export/sites/euro-sai/content/documents/Building-capacity-in-Supreme-Audit-Institutions.pdf> (accessed 25 December 2019).
22. Strategic Planning. A Handbook for Supreme Audit Institutions (2009), *IDI*. Available at: <https://www.nku.gov.sk/documents/10272/1273416/IDI+Strategic+planning+handbook.pdf/4363b7d8-4af7-4f03-a9ca-574001c5c817> (accessed 25 December 2019).
23. Transparency International obnarodovala mirovoy reyting indeksov korruptsii-2019: Ukraina – na 126-m meste [Transparency International Announces World Ranking of Corruption Indexes-2019: Ukraine Ranks 126th] (n.d.). 112.ua. Available at: <https://112.ua/obshchestvo/transparency-international-obnarodovala-mirovoy-reyting-indeksiv-korruptsii-2019-ukraina--na-126-meste-523021.html> (accessed 29 December 2019).